

**Համախմբված ֆինանսական
հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն**

«ԹԵԼ-ՍԵԼ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	11
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street
Yerevan 0015
Republic of Armenia

T +374 10 50 09 64/61

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևանի Պլազա բիզնես
կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9

Հեռ.՝ +374 10 50 09 64/61

«Թել-Սել» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Թել-Սել» բաց բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) և նրա դուստր ընկերությունների (միասին՝ Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Խմբի՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախմբված ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքների ու համախմբված դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պարասխանադրությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀՀՄՍԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ նշված պահանջների և ՀՀՄՍԽ կանոնագրքի համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և համախմբված ֆինանսական

հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք այդ հարցերի վերաբերյալ առանձին կարծիք չենք տրամադրում:

Հասույթի ճանաչում

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 4.6-ում, իսկ Ծանոթագրություն 5-ում ներկայացված է ստացված հասույթը ըստ մատուցվող ծառայությունների տեսակների:

Խմբի հասույթը ձևավորվում է վճարահաշվարկային ծառայություններից, որոնք բաղկացած են ցածրարժեք գործարքների մեծ ծավալից, և ստացվում են տարբեր համակարգերից և տվյալների բազաների մշակումից: Հասույթի մշակումն ու հաշվառումը խիստ ավտոմատացված է և հիմնված է սահմանված սակագնային պլանների վրա:

Հասույթի ճանաչումը աուդիտի առանցքային հարց է հանդիսացել հետևյալ պատճառներով.

- Տեղեկատվական համակարգերի բարդություն,
- Սակագնային պլանների և շուկայավարման առաջարկների բազմազանություն,
- Հասույթի ճանաչման և չափման հետ կապված ռիսկեր,
- Լրացուցիչ աուդիտորական ջանքերի անհրաժեշտություն, ներառյալ SS մասնագետների ներգրավում տեղեկատվական համակարգերի, ծրագրային հավելվածների և ավտոմատացված հսկողությունների բացահայտման, փորձարկման և գնահատման համար:

Հասույթի ճանաչման գնահատման շրջանակներում մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- Գնահատել ենք հասույթի ճանաչման գործընթացը հսկող հիմնական ներքին համակարգի կառուցվածքը և աշխատանքը:
- Իրականացրել ենք ներքին հսկողության համակարգի գնահատում՝ հասույթի ճանաչման գործընթացում, մասնավորապես՝ SS միջավայրը, որն ապահովում է հաշվառման հետ կապված համակարգերի պատշաճ գործունեությունը:
- Վերլուծել ենք Խմբի մատուցվող ծառայություններից ստացվող հասույթի ճանաչման հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը որոշելու համար, թե արդյոք այն արտացոլում է ՖՀՄՍ 15 «Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից» պահանջները, որոնք վերաբերում են ստացվող հասույթի ճանաչմանը համապատասխան ժամկետում:
- Տարվա ընթացքում գրանցված գործարքներից ընտրանքային կարգով կատարել ենք ուսումնասիրություն՝ ելակետային փաստաթղթերի հետ համեմատությամբ:
- Ստացել ենք տարվա շրջանառության և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդների հաստատման նամակներ Խմբի հաճախորդներից ընտրանքային կարգով: Չհաստատված մնացորդների դեպքում իրականացրել ենք այլընտրանքային ընթացակարգեր՝ ստուգելով գործարքների մանրամասները ելակետային փաստաթղթերի հիման վրա:
- Գնահատել ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բացահայտումների համապատասխանությունը ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին:
- Մենք դիտարկել ենք նաև Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների 4.6 և 5 ծանոթագրություններում ներկայացված տեղեկությունների տեղին լինելը:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի հույսերը լուծարելու կամ Խմբի

գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են խմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազմեցն օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել խմբին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ խմբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործառնությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ուղղորդման,

դեկլարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի համապատասխան պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցած հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Այս հարցերը նկարագրում ենք աուդիտորի եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Աուդիտորական առաջադրանքի պատասխանատուն, որի արդյունքում ներկայացվում է սույն աուդիտորական եզրակացությունը՝ Նաիրա Ուլունցն է:

Արմեն Հովհաննիսյան

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն

Նաիրա Ուլունց

Առաջադրանքի պատասխանատու

30 ապրիլի, 2025թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Հասույթ	5	10,335,029	9,846,861
Գործակալներին վճարված միջնորդավճարներ		(3,388,524)	(3,124,954)
Այլ եկամուտ	6	1,586,963	1,086,342
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(2,732,208)	(2,193,961)
Վարձակալության գծով ծախսեր	14	(569,317)	(615,985)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	11,13,14	(413,707)	(458,299)
Թույլտվության վճարներ		(313,536)	(228,340)
Ինկասացիոն ծառայություններ		(457,008)	(261,408)
Գովազդի և մարքեթինգի ծախսեր		(668,286)	(452,375)
Աջակցման և սպասարկման ծախսեր		(154,025)	(112,450)
Բանկային ծառայությունների վճարներ		(511,776)	(686,925)
Պարտքային կորուստների գծով (ծախս)/ծախսի հակադարձում	18,20,21	(64,421)	12,168
Այլ ծախսեր	7	(754,432)	(635,140)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		1,894,752	2,175,534
Ֆինանսական եկամուտ	8	444,860	308,839
Ֆինանսական ծախսեր	8	(289,648)	(128,801)
Զուտ ֆինանսական եկամուտ		155,212	180,038
Շահույթ մինչև հարկերը		2,049,964	2,355,572
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(453,322)	(504,831)
Տարվա շահույթ		1,596,642	1,850,741
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ	10	0.05	-

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 51-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ	11	578,911	476,470
Գուդվիլ	12	1,157,700	1,157,700
Հիմնական միջոցներ	13	1,221,001	1,036,917
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	14	201,408	264,285
Կանխավճարներ		81,881	139,518
Տրամադրված փոխառություններ	18	241,244	205,785
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	16	85,857	63,880
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		3,568,002	3,344,555
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	17	343,946	272,969
Տրամադրված փոխառություններ	18	45,329	38,159
Ավանդներ բանկերում	19	155,326	155,359
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	20	1,446,408	1,129,471
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		-	1,555
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21	7,915,646	7,902,100
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	21	4,337,560	5,959,251
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		14,244,215	15,458,864
Ընդամենը ակտիվներ		17,812,217	18,803,419

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ			
Բաժնետիրական կապիտալ	22	1,212,750	1,078,000
Էմիսիոն եկամուտ		1,405,250	-
Պահուստային կապիտալ		181,913	161,700
Զբաղիչված շահույթ		2,478,186	2,416,860
Ընկերության սեփականատերերին վերագրելի սեփական կապիտալ		5,278,099	3,656,560
Զվերահսկվող բաժնեմաս		11,889	11,889
Ընդամենը սեփական կապիտալ		5,289,988	3,668,449
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ			
Վարկեր և փոխառություններ	23	1,290,677	2,099,720
Վարձակալության գծով պարտավորություն	14	148,650	205,866
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	24	162,550	82,068
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,601,877	2,387,654
Ընթացիկ			
Վարձակալության գծով պարտավորություն	14	84,196	73,281
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	24	10,590,202	12,384,382
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		245,954	289,653
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		10,920,352	12,747,316
Ընդամենը պարտավորություններ		12,522,229	15,134,970
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		17,812,217	18,803,419

Համախմբված Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 30 ապրիլի, 2025թ.:

Արտյոմ Ղազարյան
Գլխավոր տնօրեն

Արթուր Թորոսյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 51-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ընկերության սեփականատերերին վերագրելի						
	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Պահուստային կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը	Չվերահսկող բաժնեմաս	Ընդամենը սեփական կապիտալ
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդ	231,000	-	46,200	4,073,198	4,350,398	11,889	4,362,287
Տարվա շահույթ	-	-	-	1,850,741	1,850,741	-	1,850,741
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	1,850,741	1,850,741	-	1,850,741
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում	847,000	-	-	-	847,000	-	847,000
Շահաբաժիններ	-	-	-	(3,391,579)	(3,391,579)	-	(3,391,579)
Հատկացում պահուստին	-	-	115,500	(115,500)	-	-	-
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	847,000	-	115,500	(3,507,079)	(2,544,579)	-	(2,544,579)
		-					
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,078,000	-	161,700	2,416,860	3,656,560	11,889	3,668,449
Տարվա շահույթ	-	-	-	1,596,642	1,596,642	-	1,596,642
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	1,596,642	1,596,642	-	1,596,642
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում	134,750	1,405,250	-	-	1,540,000	-	1,540,000
Շահաբաժիններ	-	-	-	(1,419,000)	(1,419,000)	-	(1,419,000)
Հատկացումներ պահուստին	-	-	20,213	(20,213)	-	-	-
Այլ օգտագործումներ				(96,103)	(96,103)		(96,103)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	134,750	1,405,250	20,213	(1,535,316)	24,897	-	24,897
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,212,750	1,405,250	181,913	2,478,186	5,278,099	11,889	5,289,988

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 51-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Ստացված միջնորդավճարներ		10,112,095	9,146,424
Վճարված միջնորդավճարներ		(3,348,597)	(3,001,723)
Զուտ մուտքեր արտաթույլով գործառնականություններից		1,495,447	1,026,154
Մուտքեր մատուցված այլ ծառայություններից		460,269	443,004
Ստացված այլ եկամուտ		50,497	50,163
Վճարումներ աշխատակիցներին		(2,718,767)	(2,176,903)
Վճարված այլ ծախսեր		(3,401,121)	(2,977,458)
Ստացված տոկոսներ		444,860	308,839
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		3,094,683	2,818,500
(Ավելացում) նվազում գործառնական ակտիվներում			
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ		1,621,691	(242,460)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն		(516,609)	186,875
Պաշարների փոփոխություն		(70,977)	(124,969)
Կանխավճարների փոփոխություն		58,082	(89,336)
Ավելացում (նվազում) գործառնական պարտավորություններում			
Օպերատորներին վճարվելիք գումարներ		(1,828,394)	3,189,652
Գործակալների կողմից դեպոնացված միջոցներ		(99,575)	(40,993)
Այլ պարտավորություններ		80,629	177,817
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից ստացված մինչև շահութահարկը		2,339,530	5,875,086
Շահութահարկի վճարում		(517,443)	(900,897)
Վճարված տոկոսներ		(129,513)	(25,231)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		1,692,574	4,948,958

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Մուտքեր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից		18,526	1,485
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(655,881)	(541,072)
Ավանդի տեղաբաշխում		(162,000)	(162,000)
Ավանդի ելքագրում		161,967	162,000
Տրամադրված փոխառություններ		(45,288)	(83,563)
Տրամադրված փոխառությունների մարում		-	88,002
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(682,610)	(535,148)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(2,197,024)	(2,618,563)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների դիմաց վճարումներ		(104,295)	(97,509)
Վճարված շահաբաժիններ		(31,019)	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից		1,540,000	847,000
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(792,338)	(1,869,072)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		217,626	2,544,738
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում		7,902,100	5,508,989
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ վրա		(83,399)	(76,338)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(120,681)	(75,289)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	21	7,915,646	7,902,100

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 51-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

«Թել-Սել» բաց բաժնետիրական ընկերություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված
հազար հայկական (<<) դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսի
գումարի)

1 Գործառնությունների բնույթը

«Թել-Սել» բաց բաժնետիրական ընկերության հիմնական գործունեությունը ներառում է՝

- դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացում,
- վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգի և քլիրինգի իրականացում:

2 Ընդհանուր տեղեկատվություն, ՖՀՄՍ-ներին համապատասխանության հավաստում և անընդհատության ենթադրություն

«Թել-Սել» ԲԲԸ-ն («Ընկերություն») և վերջինիս դուստր ընկերությունները («Խումբ») բաց բաժնետիրական և սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություններ են՝ Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգրքի սահմանման համաձայն:

Ընկերությունը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն 2007թ-ին: 2007թ. հուլիսի 24-ին Ընկերությունը ստացել է դրամական փոխանցումներ, վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա թիվ 5 գրանցման վկայականով ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից և ունի էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն:

2023թ. դեկտեմբերի 25-ին Ընկերության բաժնետերերի ժողովը որոշեց Ընկերության վերակազմավորման ճանապարհով հիմնադրել «Թել-Սել» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն:

20 մարտի 2024թ.-ին Ընկերությունը ստացել է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից լիցենզիա «Թել-Սել» ԲԲԸ-ի անվան տակ:

18 ապրիլի 2024թ.-ին ՀՀ արդարադատության նախարարության աշխատակազմի իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալությունը գրանցել է Ընկերության նոր կանոնադրությունը՝ «Թել-Սել» ԲԲԸ անվան տակ:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0033, Հակոբ Հակոբյան փող. 3 (հիմնական մասնաշենքի 1-ին սեկցիա, 3-րդ շենք):

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում 12 մասնաճյուղերի (2023թ.-ին՝ 12) և 4570 վճարային տերմինալների միջոցով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության աշխատակիցների թիվը կազմում էր 397 (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 358):

Դուստր ընկերություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են հետևյալ դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Մասնաբաժին %	Գրանցման երկիր	Գրանցման ամսաթիվ	Գործունեության ոլորտ	Ձեռքբերման ամսաթիվ
«Թել-Սել Լոգիստիկս» ՍՊԸ	100	Հայաստանի Հանրապետություն	13.06.2023	Ընկերության հիմնական գործունեությունը փոխադրման ծառայությունների մատուցում է:	13.06.2023
«Թել-Սել Սերվիս» ՍՊԸ	100	Հայաստանի Հանրապետություն	29.08.2007	Ընկերության հիմնական գործունեությունը գովազդի համար տարածքի տրամադրումն է վճարային տերմինալների վրա և տերմինալների տեխնիկական սպասարկման ծառայությունների մատուցում է:	06.12.2012
«Մեզա Պանտերա» ՍՊԸ	50	Հայաստանի Հանրապետություն	30.01.2007	Ընկերության գործունեությունը դադարեցվել է 2016թ-ից:	27.12.2011

2023թ մայիսի 26-ին տեղի ունեցած բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի որոշմամբ հիմնադրվել է «Թել-Սել Լոգիստիկս» անվանումով սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը, որի նպատակը տնտեսական գործունեություն իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումն է: Միաժամանակ, հաստատվել է «Թել-Սել Լոգիստիկս» ՍՊԸ-ի կանոնադրությունը և սահմանվել է կանոնադրական կապիտալի չափը՝ 100,000 << դրամ, որը բաժանված է 100 բաժնեմասերի՝ յուրաքանչյուրը 1,000 << դրամ անվանական արժեքով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը կարծում է, որ Խումբն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Խմբի շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Գործարար միջավայր

Հայաստանի գործարար միջավայրը բախվում է մարտահրավերների՝ կապված աշխարհաքաղաքական լարվածության, մասնավորապես՝ Ադրբեյջանի կողմից շարունակվող ագրեսիայի և տարածաշրջանային անկայունության հետ: Ուկրաինայի պատերազմն էլ ավելի է բարդացրել իրավիճակը՝ առաջացնելով առևտրի խափանումներ, Ռուսաստանի դեմ պատժամիջոցներ և համաշխարհային գնաճ: Հայաստանի կախվածությունը Ռուսաստանից թուլացել է՝ ազդելով առևտրի, դրամական փոխանցումների և անվտանգության երաշխիքների վրա՝ դրդելով Հայաստանին դիվերսիֆիկացնել իր տնտեսական հարաբերությունները, թեև դա էլ իր ռիսկերն է պարունակում:

Հայկական դրամը սպասվածից ավելի ուժեղ գտնվեց՝ զսպելով գնաճը, բայց դժվարություններ ստեղծելով արտահանողների և արտարժույթային պարտավորություններ ունեցող ձեռնարկությունների համար: Համաշխարհային գնաճը և էներգիայի աճող գները ճնշում են գործադրում Հայաստանի տնտեսության վրա՝ հատկապես ներմուծումից կախվածության պատճառով:

Չնայած այս մարտահրավերներին՝ ձեռնարկությունները դիվերսիֆիկացնում են մատակարարման շղթաները և ուսումնասիրում նոր շուկաներ, իսկ կառավարության բարեփոխումների ջանքերը երկարաժամկետ կայունության ուղի են ապահովում: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի հաջողությունը կախված կլինի իր ձեռնարկատիրության՝ այդ ռիսկերը արդյունավետորեն նավարկելու կարողությունից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Խմբի ղեկավարությունը շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Խմբի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Խմբի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ

3.1 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ընդունված նոր ստանդարտներ

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2024թ. , որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել համբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (<<ՄՍ 1 փոփոխություններ),
- «Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հեղադարձ վարձակալությամբ գործարքներում» (<<ՄՍ 16 փոփոխություններ),
- «Մարակարարման շղթայի ֆինանսավորման մեխանիզմներ» (<<ՄՍ 7 և <<ՄՍ 7 փոփոխություններ),
- «Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» (<<ՄՍ 1 փոփոխություններ)

3.2 Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել համբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել համբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն համբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա համբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (<<ՄՍ 21 փոփոխություն)
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (<<ՄՍ 9 և <<ՄՍ 7 փոփոխություններ)
- <<ՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվեպրությունների ներկայացում և բացահայտում»
- <<ՄՍ 19 «Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվեպրողականության. բացահայտումներ»

4 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

4.1 Պատրաստման հիմքերը

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով կամ իրական արժեքով:

4.2 Համախմբման հիմքեր

Համբի ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբում են մայր ընկերության և իր բոլոր դուստր ընկերությունների՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունները: Բոլոր դուստր ընկերությունների հաշվետու ամսաթիվը դեկտեմբերի 31-ն է:

Համախմբման ժամանակ համբի ընկերություններին միջև բոլոր գործարքները և մնացորդները բացառվում են, ներառյալ համբի ընկերությունների միջև գործարքների արդյունքում չվաստակած օգուտները և չկրած վնասները: Երբ ակտիվի ներխմաբային վաճառքից առաջացող չկրած վնասը համախմբման ժամանակ հակադարձվում է, հիմքում ընկած ակտիվը նաև ենթարկվում է արժեզրկվածության գծով ստուգման՝ համբի տեսանկյունից:

Տարվա ընթացքում ձեռք բերած կամ օտարած դուստր ընկերությունների շահույթը կամ վնասը և այլ համապարփակ արդյունքը ճանաչվում են ձեռքբերման ամսաթվից կամ մինչև օտարման ամսաթիվը, որը կիրառելի է:

Խումբը դուստր ընկերությունների ընդհանուր համախառն եկամուտը կամ վնասը բաշխում է մայր ընկերության սեփականատերերի և չվերահսկող բաժնեմասերի միջև՝ առաջնորդվելով սեփականության համապատասխան բաժնեմասով:

4.3 Կլիմային առնչվող հարցեր

Խումբը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները: Կլիմայական ռիսկերի հիմնական աղբյուրները սահմանվել են որպես ֆիզիկական և անցումային ռիսկեր:

Ֆիզիկական ռիսկերն առաջանում են եղանակային կտրուկ իրադարձությունների հետևանքով, ինչպիսիք են փոթորիկները, ջրհեղեղները և անտառային հրդեհները, ինչպես նաև կլիմայական պայմանների երկարաժամկետ փոփոխությունները, ինչպիսիք են կայուն բարձր ջերմաստիճանը, ջերմային ալիքները, և երաշտը:

Անցումային ռիսկերը կարող են առաջանալ զրոյական արտանետումներով տնտեսության անցնելու հետևանքով, ինչպիսիք են օրենքների և կանոնակարգերի փոփոխությունները, դատավարությունները, որոնք կապված են չեզոքացման կամ հարմարվելու ծախսողման հետ, և որոշակի ապրանքների, արտադրանքների և ծառայությունների առաջարկի և պահանջարկի փոփոխությունների հետևանքով՝ կապված սպառողների վարքագծի և ներդրողների պահանջարկի փոփոխության հետ:

Այս ռիսկերը ստանում են աճող կարգավորիչ, քաղաքական և հասարակական վերահսկողություն ինչպես երկրի ներսում, այնպես էլ միջազգային մակարդակով: Թեև որոշ ֆիզիկական ռիսկեր կարող են կանխատեսելի լինել, կան զգալի անորոշություններ դրանց դրսևորման չափի և ժամանակի վերաբերյալ: Անցումային ռիսկերի առումով անորոշությունը պահպանվում է առաջիկա կարգավորող և քաղաքական փոփոխությունների, սպառողների պահանջարկի և մատակարարման շղթաների փոփոխությունների հետ կապված:

4.4 Բիզնեսի միավորումներ

Բիզնես միավորումների հաշվառման ժամանակ Խումբը կիրառում է գնման մեթոդը: Դուստր ընկերության նկատմամբ վերահսկողություն ձեռք բերելու համար փոխանցված հատուցումը հաշվառվում է որպես փոխանցված ակտիվների, առաջացած պարտավորությունների և Խմբի թողարկված սեփական կապիտալի բաժնեմասերի՝ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքների հանրագումար, որը ներառում է պայմանական հատուցման համաձայնությունից առաջացող ցանկացած ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը: Ձեռք բերման ծախսերը ծախսագրվում են տեղի ունենալուն զուգընթաց:

Ձեռք բերված ակտիվները և ստանձնած պարտավորությունները սովորաբար չափվում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրենց իրական արժեքով:

4.5 Արտաթույլ

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (<< դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել կիրառելի է Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: << դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

Արտաթույլով գործարքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա

դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (<< ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ << ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	396.56	404.79
<< դրամ/1 Եվրո	413.89	447.90
<< դրամ/1 ՌՌԻԲ	3.71	4.50

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Նման ոչ դրամային հոդվածների դեպքում օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխարժեքային բաղադրիչ նույնպես ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

4.6 Հասույթ

Հասույթը ձևավորվում է հիմնականում ծառայություն մատուցողների («Օպերատորների») անունից վերջնական օգտագործողներից վճարումների ընդունման ծառայություններից և մատուցված այլ վճարահաշվարկային ծառայություններից:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, հսումբն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունը(ները) բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ հսումբը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Խումբը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես պարտավորություններ վճարահաշվարկային գործառնությունների գծով (տե՛ս Ծանոթագրություն 24): Նման ձևով, եթե Խումբը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Խումբը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Հասույթը չափվում է հաճախորդի հետ պայմանագրում սահմանված հատուցման հիման վրա: Խումբը ճանաչում է հասույթ, երբ հաճախորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչում \$ՀՀԴՀ 15 համաձայն
Վճարումների ընդունման, դրամական փոխանցումների ծառայություններ	Վճարումների ընդունման և դրամական փոխանցումների ծառայությունների գծով կատարման պարտականությունները կատարվում են, երբ Ընկերությունն ընդունում է վճարումներ Օպերատորների վերջնական հաճախորդներից, ընդունում է փոխանցումների հայտերը և փոխանցում է դրամական միջոցները: Վճարումների ընդունման, կամ դրամական փոխանցումների ծառայությունների ակտերը ներկայացվում են ամսական կտրվածքով և սովորաբար ենթակա են վճարման 30 օրվա ընթացքում:	Վճարումների ընդունման, դրամական փոխանցումների ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող ամսական վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցման ժամանակ: Կատարման պարտականության կատարման առաջընթացի չափումը հիմնված է ընդունված վճարումների, դրամական փոխանցումների ծավալի վրա:
Սպասարկման և գովազդի ծառայություններ	Սպասարկման և գովազդի ծառայությունների հաշիվները դուրս են գրվում ամսական կտրվածքով և սովորաբար ենթակա են վճարման 30 օրվա ընթացքում:	Սպասարկման ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող հաստատուն ամսական վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցման ժամանակ՝ անցած ժամանակահատվածը կիրառելով որպես կատարման պարտականության կատարման առաջընթացի չափման միավոր:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի համակարգչային ծրագրերի և 1 տարի լիցենզիաների համար:

4.8 Գույքի

Գույքի, որն առաջանում է դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերման արդյունքում, չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Գույքի զննհատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություն կամ հանգամանքի փոփոխություն վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Գույքի գծով արժեզրկումից կորուստը չի հակադարձվում: Այլ ակտիվների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը զննհատվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, պարզելու համար, թե արդյոք գոյություն ունի որևէ հայտանիշ ըստ որի

արժեզրկումից կորուստը նվազել է կամ այլևս գոյություն չունի: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այնքանով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

4.9 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային տեխնիկա	1 տարի
Սարքավորումներ և տերմինալներ	8 տարի
Փոխադրամիջոցներ	8 տարի
Գրասենյական գույք	8 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	8 տարի
Կապիտալ ներդրումներ վարձակալած հիմնական միջոցներում (անշարժ գույք)	20 տարի

4.10 Վարձակալված ակտիվներ

Խումբը՝ որպես վարձակալ

Խումբը կնքում է վարձակալական պայմանագրեր հիմնականում գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Վարձակալական պայմանագրերը սովորաբար կնքվում են 1-ից 5 տարի ժամկետով, և բոլորն ունեն երկարաձգման ժամկետներ:

Խումբը չի կնքում վաճառքի և հետադարձ վարձակալության պայմանագրեր: Բոլոր վարձակալության պայմանագրերը կնքվում են անհատական հիմունքներով:

Խումբը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն պայմանագրի գործողության սկզբում: Վարձակալության պայմանագիրն իրավունք է տալիս որոշակի ժամանակահատվածում սահմանելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործման ուղղությունները և ստանալու որոշակիացված ակտիվից բոլոր տնտեսական օգուտները՝ փոխհատուցման դիմաց:

Վարձակալության ճանաչումը և չափումը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Խումբը իր ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Խմբի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Խումբը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Խումբը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվն արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան:

Մեկնարկի ամսաթվին Խումբը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունն այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք գեղջելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումն արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Խումբը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանք հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

4.11 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույք գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից

կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

4.12 Ֆինանսական գործիքներ

Հանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ հսումբը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով կատեգորիայում:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Խմբի՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որն արտացոլված է պարտքային կորուստների գծով ծախսերում: Խմբի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են Ծանոթագրություն 15.1-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունն աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Խմբի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են փոխառությունները, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Պարտքային կորուստների ճանաչումն այլևս կախված չէ հսմբի՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս հսումբը դիտարկում է ավելի ընդլայնված տեղեկատվություն ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Ապագայամետ գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ն ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Խումբը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվներն օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Խումբը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՍ 9-ի՝ արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է Ծանոթագրություն 29.3-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները: Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 15.1-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ

կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.13 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

4.14 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Խումբն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղջման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

4.15 Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույքիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը

գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ հումքն ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ հումքը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն երևանակից, որով հումքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալվում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և հումքը մտադիր է զուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

4.16 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին և սեփական տերմինալներում:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Խումբը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

4.17 Սեփական կապիտալ, պահուստներ և շահաբաժինների վճարումներ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նոմինալ արժեքը:

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնեմասերի թողարկման հետ, նվազեցվում է Էմիսիոն եկամտից շահութահարկի գծով եկամուտը հանելուց հետո:

Պահուստային կապիտալ

Պահուստային կապիտալը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր պարտքային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս, քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով հասարակ բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.18 Չվերահսկող բաժնեմաս

Չվերահսկող բաժնեմասերը չափվում են ձեռք բերվող կազմակերպության որոշելի զուտ ակտիվներում չվերահսկող բաժնեմասի համամասնությամբ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ:

Դուստր կազմակերպությունում խմբի բաժնեմասի փոփոխությունները, որոնք չեն հանգեցնում հսկողության կորստի, հաշվառվում են որպես բաժնային գործառնություններ:

4.19 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայություններ: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում խմբին մատուցում են ծառայություններ, Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Խումբը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

(ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,

(բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարզևավճարներ

Պարզևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ հսումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ հսումբը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

4.20 Սեզմենտների ներկայացում

ՖՀՄՍ 8-ի համաձայն՝ հսմբի գործառնությունները առանձնացված չեն գործառնական սեզմենտների և ամբողջական բիզնես միավոր են: Խմբի գործառնությունների վերաբերյալ որոշումներ կայացնող գլխավոր մարմինը որոշումներ է կայացնում համատեղ արդյունքների հիման վրա, և ոչ մի օպերացիոն սեզմենտ չի հանվում ընդհանուր գործառնություններից: Խմբի ակտիվները հիմնականում կենտրոնացած են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Խմբի եկամուտը բխում է հայկական աղբյուրներից:

4.21 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ղեկավարության կատարած նշանակալի դատողություններ և գնահատման անորոշություն

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա:

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Իրական արժեքի չափումը

Այն պարագայում, երբ գործող շուկաների տվյալները բացակայում են, ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ: Այս գործընթացն ընդգրկում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում, որոնք համահունչ են նրա հետ, թե ինչպես շուկայի մասնակիցները կգնահատեն գործիքը: Ղեկավարությունն իր ենթադրությունների համար որպես հիմք է վերցնում դիտարկելի տեղեկատվությունը, սակայն այդպիսի տեղեկատվությունը միշտ չէ, որ հասանելի է: Այս

պարագայում ղեկավարությունն օգտագործում է հասանելի լավագույն տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական գներից, որոնք կարող են ստացվել պարզաձև ձեռքի գործարքի պարագայում (տես՝ Ծանոթագրություն 30):

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Խումբն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Խումբը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 26):

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը

Այն չափը, որով կարող է ճանաչվել հետաձգված հարկային ակտիվ, կախված է այն հավանականության գնահատումից, թե արդյո՞ք ապագայում հասանելի կլինի եկամուտ, որի դիմաց կիրացվեն նվազեցման ենթակա ժամանակավոր տարբերությունները և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասը: Ի լրումն, անհրաժեշտ է էական դատողություն հարկային միջավայրում իրավական և տնտեսական սահմանափակումների և անորոշությունների գնահատման ժամանակ:

5 Հասույթ

	2024թ.	2023թ.
Միջնորդավճարներ վճարումների ընդունման ծառայություններից	9,134,169	9,024,884
Միջնորդավճարներ բանկային քարտերի համալրումից	430,646	355,766
Միջնորդավճարներ էլեկտրոնային դրամապանակի լիցքավորումից	284,830	84,840
Հասույթ գույքի և գործակալի տերմինալի սպասարկման ծառայություններից	331,747	285,585
Միջնորդավճարներ դրամական փոխանցումներից	66,134	21,863
Այլ հասույթ	87,503	73,923
	10,335,029	9,846,861

6 Այլ եկամուտ

	2024թ.	2023թ.
Զուտ եկամուտ արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից	1,495,447	1,026,154
Տույժեր և տուգանքներ	14,561	42,788
Զուտ եկամուտ պաշարների վաճառքից	26,823	6,335
Օգուտ հիմնական միջոցների օտարումից	-	1,040
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտներ	9,113	-
Քորբենդային քարտերից եկամուտներ	34,052	3,392
Այլ	6,967	6,633
	1,586,963	1,086,342

7 Այլ ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Միջնորդավճարներ բանկերին	123,833	102,676
Տրանսպորտային ծախսեր	62,306	75,075
Կոմունալ և կապի ծառայություններ	73,721	61,133
Ապահովագրության գծով ծախսեր	130,357	79,175
Հաճախորդների ներգրավման ծախսեր	24,269	21,422
Գրասենյակային ծախսեր	26,443	25,883
Հաճախորդների սպասարկում	75,579	31,870
Մասնագիտական ծառայություններ	44,965	40,138
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	63,802	76,160
Այլ պաշարների վաճառքների ծախսեր	17,520	14,606
Նվիրատվություններ	4,467	7,475
Անվտանգության ծառայություն	19,682	21,990
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	20,175	11,467
Վճարված տուգանքներ	4,398	3,109
Զուտ վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	4,039	-
Այլ	58,876	62,961
	754,432	635,140

8 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ բանկային հաշիվների գծով	405,786	269,839
Տոկոսային եկամուտ ավանդների գծով	12,000	12,000
Տոկոսային եկամուտ տրամադրված փոխառությունների գծով	27,074	27,000
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	444,860	308,839
Զուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	129,400	70,210
Տոկոսային ծախս վարկերի և փոխառությունների գծով	129,513	25,231
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	30,735	33,360
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	289,648	128,801
Զուտ ֆինանսական եկամուտ	155,212	180,038

9 Շահութահարկի գծով ծախս

	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկ	473,744	506,534
Ընթացիկ տարում ճանաչված՝ նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	1,555	-
Հետաձգված հարկ (տե՛ս Ծանոթագրություն 16)	(21,977)	(1,703)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	453,322	504,831

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2023թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ֆՀՄՍ-ների)	2,049,964		2,355,572	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2023թ.՝ 18%)	368,994	18	424,003	18
Չնվազեցվող ծախսեր	82,773	4	80,828	3
Ընթացիկ տարում ճանաչված՝ նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	1,555		-	
Շահութահարկի գծով ծախս	453,322	22	504,831	21

10 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

	2024թ.
Տարվա շահույթ	1,596,642
Շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվ (հատ)	31,474,680
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.05

2024թ.-ին Ընկերությունը վերակազմավորվեց Փակ բաժնետիրական ընկերությունից Բաց բաժնետիրական ընկերության: Նախորդ ժամանակահատվածի համադրելի տվյալները չեն ներկայացվել, քանի որ նշված ժամանակահատվածում հումքը չի ունեցել տվյալ տեղեկատվությունը բացահայտելու պարտավորություն:

11 Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համա- կարգչային ծրագրեր	Լիցեն- զիաներ	Տերմինալի տեղադրման թույլտվություն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	510,563	35,025	375,000	920,588
Ավելացում	129,871	34,228	-	164,099
Վերադասակարգում	(7,891)	7,891	-	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	632,543	77,144	375,000	1,084,687
Ավելացում	149,108	49,545	-	198,653
Օտարում	-	-	-	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	781,651	126,689	375,000	1,283,340
Կուրսակված ամորտիզացիա				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	148,705	19,971	250,000	418,676
Տարվա հաշվարկ	60,621	3,920	125,000	189,541
Վերադասակարգում	(1,976)	1,976	-	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	207,350	25,867	375,000	608,217
Տարվա հաշվարկ	74,105	22,107	-	96,212
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	281,455	47,974	375,000	704,429
Հաշվեկշռային արժեք				
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	425,193	51,277	-	476,470
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	500,196	78,715	-	578,911

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկսնական արժեքը կազմում է 103,797 հազար << դրամ (2023թ.՝ 89,929 հազար << դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

12 Գուդվիլ

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
«Մեգա Պանտերա» ՍՊԸ-ի ձեռքբերման գծով գուդվիլ	1,077,950	1,077,950
«Թել-Սել Սերվիս» ՍՊԸ-ի ձեռքբերման գծով գուդվիլ	79,750	79,750
	1,157,700	1,157,700

Գույքի պարունակող դրամաստեղծ միավորի արժեզրկման ստուգում

Արժեզրկման ստուգման նպատակով գույքի թափափում է համարի ընդհանուր գործառնություններին: Խումբը չունի ավելի փոքր դրամաստեղծ միավոր, որի միջոցով հնարավոր կլիներ վերահսկել գույքի ձեռքին կառավարչական նպատակների համար:

Դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը հիմնված է վերջինիս օգտագործման արժեքի վրա, որը որոշվել է գեղջելով համարի շարունակվող գործառնություններից առաջացող ապագա դրամական հոսքերը: Որոշվել է, որ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը գերազանցում է վերջինիս հաշվեկշռային արժեքից և արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել:

Զեղչված դրամական հոսքերի կանխատեսումների համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ

Օգտագործման արժեքը որոշելու համար կիրառված հիմնական ենթադրություններն են գեղջման դրույքը և նախքան տոկոսների վճարումը, հարկումը, մաշվածության և ամորտիզացիայի մասհանումները շահույթի (EBITDA) մարժաները:

Բյուջեով նախատեսված EBITDA

EBITDA-ի մարժայի կանխատեսվող մակարդակները կանխատեսման հորիզոնի համար համապատասխանում էին պատմական մեծություններին: Հաշվի առնելով գործունեության դինամիկան և ոլորտի առանձնահատկությունները՝ EBITDA մարժայի աճի տեմպն կանխատեսման առաջին ժամանակաշրջանում հիմնավորվում է անցյալ ժամանակաշրջանների մակարդակներով և Ընկերության 2025թ. բյուջեով՝ հետագա աճով, որը համապատասխանում է ԱՄՀ-ի ՀՀ գնաճի կանխատեսմանը վերլուծության ամսաթվի դրությամբ հետագա տարիների՝ 2026-2030թթ. համար:

Զգայունությունը ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ

Զեղջման դրույքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունը չի հանգեցնի արժեզրկման:

13 Հիմնական միջոցներ

	Համակարգ- չային տեխնիկա, սարքավորում- ներ և տերմինալներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Գրասենյա- կային սարքավոր- ումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,564,572	34,647	142,861	17,646	247,550	2,007,276
Ավելացում	251,413	4,593	20,332	3,394	54,295	334,027
Օտարում	(6,895)	-	(4,273)	(60)	-	(11,228)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,809,090	39,240	158,920	20,980	301,845	2,330,075
Ավելացում	379,222	3,850	22,777	1,614	21,285	428,748
Օտարում	(2,538)	(27,293)	(5,046)	(320)	(8,469)	(43,666)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,185,774	15,797	176,651	22,274	314,661	2,715,157

	Համակարգ- չային տեխնիկա, սարքավորում- ներ և տերմինալներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Գրասենյա- կային սարքավոր- ումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Կուրակված մաշվածություն և արժեզրկում						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	951,473	17,136	70,035	12,355	56,153	1,107,152
Տարվա հաշվարկ	149,895	5,679	15,004	2,642	22,529	195,749
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(6,089)	-	(3,594)	(60)	-	(9,743)
Վերադասակարգում	75	(75)	-	-	-	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,095,354	22,740	81,445	14,937	78,682	1,293,158
Տարվա հաշվարկ	179,258	6,478	16,937	1,446	22,019	226,138
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(2,512)	(17,440)	(2,052)	(245)	(2,891)	(25,140)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,272,100	11,778	96,330	16,138	97,810	1,494,156
Հաշվեկշռային արժեք						
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	713,736	16,500	77,475	6,043	223,163	1,036,917
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	913,674	4,019	80,321	6,136	216,851	1,221,001

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 616,053 հազար << դրամ (2023թ.՝ 485,669 հազար << դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 187,329 հազար << դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարումների պրոցեսինգի 332 հատ սարքավորումները (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 188,291 հազար << դրամ) գրավադրված են 1 բանկից ստացված երաշխիքի դիմաց, որը ենթակա է մարման մինչև 30.09.2025թ. (Ծանոթագրություն 23):

14 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	Շենքեր և շինություններ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք		
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	504,970	504,970
Ավելացում	19,548	19,548
Վերաչափում	23,398	23,398
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	547,916	547,916
Ավելացում	26,696	26,696
Վերաչափում	1,784	1,784
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	576,396	576,396

	Շենքեր և շինություններ	Ընդամենը
Կուրակված մաշվածություն և արժեզրկում		
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	210,622	210,622
Տարվա հաշվարկ	73,009	73,009
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	283,631	283,631
Տարվա հաշվարկ	91,357	91,357
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	374,988	374,988
Հաշվեկշռային արժեք		
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	264,285	264,285
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	201,408	201,408

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալական պարտավորությունները ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ընթացիկ	84,196	73,281
Ոչ ընթացիկ	148,650	205,866
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	232,846	279,147

Խումբը վարձակալել է գլխամասային գրասենյակ և մասնաճյուղերի տարածքներ: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Խմբի վարձակալությունները չեն պարունակում վարձակալության փոփոխուն վճարումներ:

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Խումբը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվն այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվն անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Խմբին արգելված է հիմքում ընկած ակտիվը վաճառել կամ գրավադրել:

Վարձակալված գրասենյակային և մասնաճյուղերի տարածքները Խումբը պետք է պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության վերջում գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված հազար հայկական (<<) դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսի գումարի)

Վարձակալության գծով պարտավորություններն ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: Ապագա նվազագույն վարձավճարները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտացոլված են ստորև.

	Նվազագույն վարձավճարներ	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Մեկ տարվա ընթացքում		
Վարձավճարներ	108,316	100,085
Ֆինանսական ծախս	(24,120)	(26,804)
	84,196	73,281
Երկրորդից հինգերորդ տարիների ընթացքում		
Վարձավճարներ	165,662	240,879
Ֆինանսական ծախս	(17,012)	(35,013)
	148,650	205,866
Զուտ ներկա արժեք	232,846	279,147

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում վարձակալության գծով դրամական միջոցների ընդհանուր արտահոսքը կազմել է 104,295 հազար << դրամ (2023թ.՝ 97,509 հազար << դրամ):

Վարձակալության գծով վճարներ, որոնք չեն ճանաչվում որպես պարտավորյուն

Խումբն ընտրել է կարճաժամկետ վարձակալությունների (12 ամիս կամ ավելի պակաս ակնկալվող ժամկետով) և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար չճանաչել վարձակալության գծով պարտավորյուն: Նման վարձակալությունների համար կատարված վճարները ծախսագրվում են գծային հիմունքով: Ի լրումն, թույլատրելի չէ որոշակի փոփոխում վարձավճարներ ճանաչել որպես վարձակալության գծով պարտավորյուն, դրանք ծախսագրվում են իրականացման պահին:

Վարձակալության գծով պարտավորյունը չափելիս չներառած վճարների վերաբերող ծախսերը ներկայացված են ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Փոքրաթեք ակտիվների վարձակալություններ	569,317	615,985
Ընդամենը վարձակալության գծով վճարներ	569,317	615,985

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի կարճաժամկետ վարձակալությունների գծով ապագա պարտավորվածություններ, և այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարը կազմում է 9,651 հազար << դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,948 հազար << դրամ):

15 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորյուններ

15.1 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորյունի յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են Ծանոթագրություն 4.12-ում: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորյունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև:

Ֆինանսական ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Տրամադրված փոխառություններ	286,573	243,944
Ավանդներ բանկերում	155,326	155,359
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	998,977	890,158
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,915,646	7,902,100
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	4,337,560	5,959,251
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	13,694,082	15,150,812

Ֆինանսական պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	1,290,677	2,099,720
Վարձակալության գծով պարտավորություն	232,846	279,147
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	9,978,462	11,772,800
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	11,501,985	14,151,667

16 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	63,880	62,177
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախս (տե՛ս Ծանոթագրություն 9)	21,977	1,703
Տարեվերջի մնացորդ	85,857	63,880

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված հազար հայկական (<<) դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսի գումարի)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	2024թ. Հետաձգված հարկային ակտիվ
Հիմնական միջոցներ	5,570	(627)	4,943	4,943
Տրամադրված փոխառություններ	-	479	479	479
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	10,324	12,031	22,355	22,355
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,816	(345)	1,471	1,471
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	41,386	1,880	43,266	43,266
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,675	2,984	5,659	5,659
Փոխանցվող հարկային վնաս	2,109	5,575	7,684	7,684
Հետաձգված հարկային ակտիվ	63,880	21,977	85,857	85,857

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	2023թ. Հետաձգված հարկային ակտիվ
Հիմնական միջոցներ	5,755	(185)	5,570	5,570
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	10,201	123	10,324	10,324
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	1,816	1,816	1,816
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	40,140	1,246	41,386	41,386
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	6,081	(3,406)	2,675	2,675
Փոխանցվող հարկային վնաս	-	2,109	2,109	2,109
Հետաձգված հարկային ակտիվ	62,177	1,703	63,880	63,880

17 Պաշարներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Պահեստամասեր	139,377	108,960
Վավերացնող սարքավորումներ	95,493	71,458
Այլ	109,076	92,551
Ընդամենը պաշարներ	343,946	272,969

18 Տրամադրված փոխառություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		
<< վարկային կազմակերպություններին տրված փոխառություններ	200,000	200,000
Երրորդ կողմերին տրված փոխառություններ	43,800	5,785
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(2,556)	-
	241,244	205,785
Ընթացիկ ակտիվներ		
Երրորդ կողմերին տրված փոխառություններ	45,432	37,159
Կապակցված կողմերին տրված փոխառություններ	-	1,000
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(103)	-
	45,329	38,159
	286,573	243,944

Տրամադրված փոխառությունների մի մասը անտոկոս են: Փոխառությունները գեղջվել են շուկայական տոկոսադրույքներով, որի արդյունքում իրական արժեքը ներկայացված է Ծանոթագրություն 30-ում:

Տրամադրված փոխառություններն ունեն ցածր պարտքային ռիսկ: Դրանց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	2,659	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,659	-

19 Ավանդներ բանկերում

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ավանդ բանկում	155,326	155,359
	155,326	155,359

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավանդը ներդրված է մեկ բանկում (2023թ.՝ մեկ բանկում) և ենթակա են մարման 22.07.2025թ., սակայն Ընկերությունն ըստ ավանդային պայմանագրերի իրավունք ունի ժամկետի ավարտից շուտ ետ ստանալ ավանդը՝ բանկին համապատասխան դիմում ներկայացնելու և ավանդի դիմաց հաշվեգրված տոկոսները 0% տոկոսադրույքով վերահաշվարկվելու պայմանով:

Ավանդները ներդրված են << դրամով (2023թ.՝ << դրամով):

2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամով ներդրված ավանդների անվանական տոկոսադրույքը կազմում է 8% (2023թ. 8%):

Բանկերում ավանդների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են զրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում այս աղյուսակում:

20 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ֆինանսական ակտիվներ		
Ստացվելիք միջնորդավճարներ	454,826	258,510
Դրամական փոխանցումների գծով ստացվելիք գումարներ	406,213	433,275
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր այլ ծառայությունների գծով	262,133	255,728
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(124,195)	(57,355)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	998,977	890,158
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Տրված կանխավճարներ	362,648	236,715
Այլ դեբիտորական պարտքեր	84,783	2,598
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	447,431	239,313
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,446,408	1,129,471

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերն ունեն ցածր պարտքային ռիսկ:

Դրանց համար կորուստի գծով պահուստի մնացորդը համադրվում է տարեսկզբի մնացորդի հետ հետևյալ կերպ.

	2024թ.	2023թ.
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	57,355	53,909
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(21,637)	(88,506)
Տարվա ընթացքում դեբիտորական պարտքերի վերականգնում (դուրսգրում)	88,477	91,952
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	124,195	57,355

Ծանոթագրություն 29.3-ում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս Ծանոթագրություն 29.1՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

21 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	1,782,596	1,157,420
Դրամական միջոցները տերմինալներում	2,419,561	2,267,474
Դրամական միջոցները դրամարկղում	2,548,434	3,062,505
Դրամական միջոցները ճանապարհին	1,167,502	1,418,516
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(2,447)	(3,815)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,915,646	7,902,100
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	4,343,283	5,965,525
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(5,723)	(6,274)
	4,337,560	5,959,251
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	12,253,206	13,861,351

Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են բանկերում պահվող հատուկ հաշիվներ: Ցանկացած պահի այս հաշիվների մնացորդները չպետք է պակաս լինի նախորդ օրվա ընդունված վճարումների ընդհանուր գումարից: Այս հաշիվների մնացորդները կարող են օգտագործվել միայն առևտրային կրեդիտորական պարտքերի վճարումների ընդունման ծառայությունների շրջանակում վճարումներ կատարելու համար (Ծանոթագրություն 24):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և օգտագործման սահմանափակումով հաշիվները ունեն ցածր պարտքային ռիսկ: Դրանց մնացորդների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	10,089	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	83,399	76,338
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	(85,318)	(66,249)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,170	10,089

Ծանոթագրություն 29.3-ում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Դրամական միջոցները ճանապարհին իրենցից ներկայացնում են Ընկերության աշխատակից ինկասսատորների, այլ ինկասսացիոն կազմակերպությունների և գործակալների կողմից տերմինալներից և Ընկերության մասնաճյուղերից ինկասացված և բանկային հաշիվներին մուտքագրված, սակայն բանկերի կողմից դեռևս չհաշվառված գումարները:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների և օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդների արտարժույթային և պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

22 Սեփական կապիտալ

22.1 Բաժնետիրական կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 1,212,750 հազար << դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 34,650,000 հասարակ անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 35 դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Վճարված բաժնետիրա- կան կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրա- կան կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
Լենդասի Թրեյդինգ Էլ Թի Դի	622,448	51.33	606,698	56.28
Սարգսյան Տիգրան Սուրենի	194,040	16.00	194,040	18.00
Բադալյան Արամայիս Ներսեսի	169,844	14.00	161,700	15.00
Ավետիսյան Տաթևիկ Արտաշեսի	65,773	5.42	62,632	5.81
Սարգսյան Արամ Նորիկի	52,930	4.36	52,930	4.91
Յե-Կվադրատ Ամպեգա Ասեթ Մենեջմենթ Արմենիա ՍՊԸ	17,500	1.44	-	-
Տրեյստեր Ռամի (Եվգենի)	14,676	1.21	-	-
Այլ բաժնետերեր	75,539	6.24	-	-
	1,212,750	100	1,078,000	100

2024թ. Ընկերությունը համալրել է կանոնադրական կապիտալը՝ թողարկելով 134,750 հազար << դրամի սովորական բաժնետոմսեր (2023թ.՝ 847,000 հազար << դրամի սովորական բաժնետոմսեր):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերը հավասար իրավունքներ ունեն Ընկերության մնացորդային ակտիվների նկատմամբ:

22.2 Շահույթի բաշխում

2024թ.-ին Ընկերությունը հայտարարել և վճարել է սովորական բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերին 1,419,000 հազար << դրամ շահաբաժին (2023թ.՝ 3,391,579 հազար << դրամ), որից 1,387,981 հազար << դրամ ընդհանուր գումարով հայտարարված շահաբաժինները հարկերի նվազեցումից հետո փոխարկվել են վարկերի և փոխառությունների (2023թ. 3,317,439 հազար << դրամ):

2024թ ընթացքում Ընկերության բաժնետերերի որոշմամբ չբաշխված շահույթի հաշվին իրականացվել է 96,103 << դրամ գումարի չափով գովազդային վիճակախաղի շահումային և միասնական տոմսային համակարգի շրջանակում հաճախորդների ներգրավվածությունն ու իրազեկվածությունը բարձրացնելու նպատակով իրականացվող ակցիաների ֆինանսավորում:

22.3 Պահուստային կապիտալ

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն << օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով:

23 Վարկեր և փոխառություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Կապակցված կողմերից չապահովված փոխառություններ	1,290,677	2,099,720
	1,290,677	2,099,720

Խումբն ունի գլխավոր վարկային պայմանագիր բանկի հետ, որի համաձայն ստանում է վարկեր և երաշխիքներ: Բանկից ստացված վարկի մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ զրո է, բանկից ստացված երաշխիքի մնացորդը կազմում է 150,000 հազար << դրամ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (31 դեկտեմբերի 2023թ.՝ 150,000 հազար << դրամ): Այդ պայմանագրի դիմաց գրավարկված են 187,329 հազար << դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարումների պրոցեսինգի սարքավորումները (31 դեկտեմբերի 2023թ.՝ 188,291 հազար << դրամ) (Ծանոթագրություն 13):

Կապակցված կողմերից չապահովված փոխառություններն ունեն տարեկան 10% միջին տոկոսադրույք (2023թ.՝ 10% տոկոսադրույք):

Ստացված վարկերը և փոխառությունները ենթակա են մարման 2029թ-ին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Խումբը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2023թ.՝ ոչինչ):

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ զեղչման ազդեցություն էական չէ տե՛ս Ծանոթագրություն 30:

Տե՛ս Ծանոթագրություն 29՝ վարկերի և փոխառությունների տոկոսային և արտարժույթային ռիսկերի բացահայտման համար:

24 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Օպերատորներին վճարվելիք գումարներ	8,824,160	10,477,232
Գործակալներին վճարվելիք գումարներ	316,524	325,813
Այլ առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	381,744	427,587
Գործակալների կողմից դեպոնացված միջոցներ	186,527	286,102
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	269,507	256,066
Ընդամենը առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	9,978,462	11,772,800
Ստացված կանխավճարներ	688,565	650,214
Բողոքարկման գծով վճարվելիք գումարներ	-	2,556
Պետական բյուջե վճարվելիք գումարներ	85,725	40,880
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	774,290	693,650
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	10,752,752	12,466,450
Ընթացիկ	10,590,202	12,384,382
Ոչ ընթացիկ	162,550	82,068

Օպերատորներին վճարվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ի օգուտ օպերատորներին հավաքագրված միջոցները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեռևս չեն փոխանցվել: Տվյալ միջոցների գծով պարտավորությունները կարճաժամկետ են:

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվառվում: Խումբն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների

Ժամանակին կատարումը (տե՛ս Ծանոթագրություն 21): Խումբն ունի նաև կնքված երաշխիքի պայմանագիր, համաձայն որի ստանձնած վճարային պարտավորությունների ժամանակին, պատշաճ և ամբողջ ծավալով կատարումը 150,000 հազ. << դրամ չափով ապահովված է բանկային երաշխիքով (տե՛ս Ծանոթագրություն 23):

Խմբի արտարժույթային և իրացվելիության ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

25 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Խմբի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,326,704	328,131	1,654,835
Մուտքեր	-	42,946	42,946
Մարումներ	(2,618,563)	(97,509)	(2,716,072)
Մուտքեր շահաբաժիններից	3,317,439	-	3,317,439
Այլ	74,140	5,579	79,719
Հաշվեկշռային արժեք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,099,720	279,147	2,378,867
Մուտքեր	-	28,480	28,480
Մարումներ	(2,197,024)	(104,295)	(2,301,319)
Մուտքեր շահաբաժիններից	1,387,981	-	1,387,981
Այլ	-	29,514	29,514
Հաշվեկշռային արժեք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,290,677	232,846	1,523,523

26 Կապակցված կողմեր

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը, նրա կողմից վերահսկվող ընկերությունները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

26.1 Վերահսկողություն

Ընկերության անմիջական և վերջնական մայր ընկերությունն է Կիպրոսում գրանցված Լենդասի Թրեյդինգ Էլ Թի Դի, որի վերջնական հսկող անձն է Ռամի (Եվգենի) Թրեյստերը:

26.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Խմբի և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Գործարքներ

	2024թ.	2023թ.
Մայր ընկերություն		
Տոկոսային ծախս	129,513	39,256

Մնացորդներ

	2024թ.	2023թ.
Մայր ընկերություն		
Տրամադրված փոխառություններ	-	1,000
Ստացված փոխառություններ	1,290,677	2,099,720

26.3 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համրի ղեկավարությունը և նրանց անմիջական ազգականները «Թել-Սել» ԲԲԸ-ի բաժնետիրական կապիտալում էական մասնակցություն չունեն:

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Անձնակազմի գծով ծախսեր» հոդվածում.

	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	95,885	104,404
Ընդամենը	95,885	104,404

27 Պարտավորվածություններ

27.1 Իրավական պարտավորվածություններ

Խմբին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Խմբի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

28 Պայմանականություններ

28.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Խումբն ունի վճարման պարտավորության պատասխանատվության կատարման ապահովագրություն:

Այնուամենայնիվ, Խումբը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Խմբի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

28.2 Հարկեր

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական

հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ հույսեր չկան գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Խմբին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Խմբի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

28.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ հույսեր բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ հույսեր չկան շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

29 Ֆինանսական գործիքների ռիսկ

Ռիսկի կառավարման քաղաքականությունները և նպատակները

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ հույսեր ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Խումբը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքովաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Խումբը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

29.1 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

Արտարժույթի ռիսկ

Խումբը որոշակի գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խմբին ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև:

Հոդված

31 դեկտեմբերի 2024թ.	ԱՄՆ դոլլար	Եվրո	Այլ
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	11,117	403,583
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,139	1,331	113,063
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	4,713	-	65,741
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	5,852	12,448	582,387

Հոդված

31 դեկտեմբերի 2024թ.

ԱՄՆ դոլար

Եվրո

Այլ

Ֆինանսական պարտավորություններ

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,083	-	8,110
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,083	-	8,110
Զուտ արդյունք	2,769	12,448	574,277
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	43,209	13,656	721,908
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	831	-	90,266
Զուտ դիրք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	42,378	13,656	631,642

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է խմբի զգայունությունը ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և Ռուսական ռուբլիի նկատմամբ դրամի 10% (2023թ.՝ 10%) աճի կամ նվազման դեպքում: 10%-ը (2023թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2023թ.՝ 10%):

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն		Ռուսական ռուբլիի ազդեցություն	
	2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.
Շահույթ կամ վնաս	277	4,238	1,245	1,366	57,428	63,164
Սեփական կապիտալ	277	4,238	1,245	1,366	57,428	63,164

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել խմբի՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

29.2 Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն խմբի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Խմբի զգայունությունը տոկոսադրույքի աճի նկատմամբ հիմնականում կախված է ներգրավված վարկի պայմանագրով սահմանված տոկոսադրույքի հնարավոր փոփոխությունից: Խումբը գնահատել է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը է զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների գծով գնահատվել է ոչ էական:

29.3 Պարտքային ռիսկի վերլուծություն

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով հսումը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, տրամադրված փոխառությունները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Խումբը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանիշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Խմբի քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար կրեդիտորական պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի վերցնում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Խումբը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2024թ. հունվարի 1-ին համապատասխանաբար նախորդող ժամանակահատվածում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստների վրա: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

29.4 Իրացվելիության ռիսկի վերլուծություն

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Խումբը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Խումբը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում է կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Խմբի հետ մասնավորապես:

Խմբի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խումբը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները << կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան, այն է՝ էլեկտրոնային փող թողարկող

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված հազար հայկական (<<) դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսի գումարի)

վճարահաշվարկային կազմակերպությունների բարձր իրացվելի ակտիվների և պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը պետք է կազմի 100 տոկոս:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պահպանել է << կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելության նորմատիվը:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտի չենթարկված	
	2024թ., %	2023թ., %
Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ	113	112

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.				
	Մինչև 1 ամիս	1 - 12 ամիս	1 – 5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	1,290,677	1,290,677	1,290,677
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9,554	98,762	165,662	273,978	232,846
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	9,791,935	23,977	162,550	9,978,462	9,978,462
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	9,801,489	122,739	1,618,889	11,543,117	11,501,985

	31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	Մինչև 1 ամիս	1 - 12 ամիս	1 – 5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	2,099,720	2,099,720	2,099,720
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,406	91,679	240,879	340,964	279,147
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	11,486,698	204,032	82,070	11,772,800	11,772,800
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	11,495,104	295,711	2,422,669	14,213,484	14,151,667

30 Իրական արժեքի չափում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

30.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Հետևյալ աղյուսակում ցույց են տրված նշված մակարդակները՝ պարբերական սկզբունքով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հիերարխիայում՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

				31 դեկտեմբերի 2024թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Տրամադրված փոխառություններ	-	267,020	-	267,020	286,573
Ավանդներ բանկերում	-	155,326	-	155,326	155,326
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	998,977	-	998,977	998,977
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	7,915,646	-	7,915,646	7,915,646
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	-	4,337,560	-	4,337,560	4,337,560
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	1,290,677	-	1,290,677	1,290,677
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	232,846	-	232,846	232,846
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	9,978,462	-	9,978,462	9,978,462

				31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Տրամադրված փոխառություններ	-	240,104	-	240,104	243,944
Ավանդներ բանկերում	-	155,359	-	155,359	155,359
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	890,158	-	890,158	890,158
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	7,902,100	-	7,902,100	7,902,100
Օգտագործման սահմանափակումով հաշիվների մնացորդներ	-	5,959,251	-	5,959,251	5,959,251
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	2,099,720	-	2,099,720	2,099,720
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	279,147	-	279,147	279,147
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	11,772,800	-	11,772,800	11,772,800

Առևտրային և այլ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք և ստացվելիք գումարների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:

31 Կապիտալի համարժեքություն

Խումբն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է << կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոններով և նորմատիվներով:

<< կենտրոնական բանկը վճարահաշվարկային կազմակերպությունների համար սահմանել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 100,000 հազար << դրամի չափով:

Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը (ընդ որում, բաժնետիրական կապիտալի ոչ նյութական ակտիվներով համալրված մասը ընդհանուր

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված հազար հայկական (<<) դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսի գումարի)

կապիտալի հաշվարկին մասնակցում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի՝ 100,000 հազար << դրամի 25 տոկոսի չափով) կուտակված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը:

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն << կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

	Աուդիտի չենթարկված	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հիմնական կապիտալ	2,732,439	2,488,588
Լրացուցիչ կապիտալ	-	-
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	2,732,439	2,488,588

32 Սեզմենտային հաշվետվություններ

Խմբի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի պահանջների:

Արտաքին հաճախորդներից ստացվող եկամտի մեծ մասը վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներին: Խումբը չունի առանձին հաճախորդ, որից ստանում է իր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Խմբի ոչ ընթացիկ ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում: